

Танцовият фолклор в българското църковно и светско изкуство (Към проблема за облеклото)

Любомир Миков

<http://doi.org/10.7546/BF.4.2025.02>

(Резюме)

Разглежда се облеклото в някои стенописи в Хрельовата кула при Рилския манастир, в църквата „Рождество Христово“ в Арбанаси и в Главната църква на Рилския манастир. С тези стенописи се илюстрират танцови изяви на инструментален съпровод, които са свързани единствено с посланията в псалми 149 и 150 от корпуса с Давидовите псалми в Библията.

Пояснява се, че изобразяването на българския танцов фолклор в светската живопис е отзвук на пораждането и развитието на битовия жанр, който всъщност е синоним на селската култура у нас. Този жанр е възникнал малко преди Освобождението и е продължил да се развива най-късно до 60–70-те години на XX в. След това фолклорната култура започва постепенно да отзвучава, отстъпвайки място на градската култура. При тази подмяна на културите обаче се променя и отношението на художниците към битовия жанр. Едно от доказателствата за това е именно слабият интерес към изобразяване на танцовия фолклор след 70-те години на XX в. Основна причина за това се оказва подмяната на традиционното българско облекло с градско, което всъщност е европейско. Вниманието на художниците към танцовия фолклор е било породено предимно от пъстротата на костюмите и от тяхното разнообразие, т.е. от колорита и композицията. Затова, когато през последните десетилетия на XX в. тази възможност се ограничава и в крайна сметка изчезва, интересът на художниците към битовия жанр и в частност към танцовия фолклор се прекратява.

Обобщава се, че светската живопис, посветена на фолклорните танци, е художествено свидетелство за българската културна традиция, за българското танцово наследство в областта на етнохореологията.

Ключови думи: художник; живопис; хоро; ръченица; облекло

Любомир Миков
Национална художествена академия
ул. „Шипка“, № 1
1000 София, БЪЛГАРИЯ
lubo_mikov@abv.bg